

Sygn. akt IV CZ 127/12

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Irena Gromska-Szuster (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner (sprawozdawca)

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z wniosku wierzyciela PHS H. Spółki z o.o. Spółki komandytowej
z siedzibą w P.

przeciwko dłużnikowi Uniwersyteckiemu Centrum Klinicznemu w G.

w przedmiocie skargi na czynności komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 13 grudnia 2012 r.,

zażalenia wierzyciela

na postanowienie Sądu Okręgowego

z dnia 23 marca 2012 r.,

1) odrzuca zażalenie

**2) odmawia dłużnikowi przyznania od wierzyciela kosztów
postępowania zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy, po ponownym rozpoznaniu sprawy, zmienił postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2011 r. punkt drugi postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w sprawie o sygn. akt Km 2050/07, prowadzonej z wniosku wierzyciela PHS H. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki komandytowej z siedzibą w P. przeciwko dłużnikowi Uniwersyteckiemu Centrum Klinicznemu w G. w ten sposób, że kwotą ponad 2379 złotych, tj. kwotą 21420,57 złotych obciążył wierzyciela (pkt 1), w pozostałym zakresie skargę dłużnika na czynności komornika oddalił i zasądził od wierzyciela na rzecz dłużnika kwotę 357 złotych kosztów postępowania w sprawie.

Postanowieniem z dnia 23 marca 2012 r. Sąd Okręgowy, po rozpoznaniu zażalenia dłużnika na powołane postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 12 kwietnia 2011 r. zmienił punkt pierwszy tego postanowienia w zakresie opłaty stosunkowej ponad kwotę 2379 złotych, oddalił zażalenie w pozostałym zakresie i zasądził od wierzyciela na rzecz dłużnika kwotę 600 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Na postanowienie w zakresie zasądzonych od wierzyciela na rzecz dłużnika kosztów w wysokości 600 złotych wniósł zażalenie wierzyciel pismem z dnia 23 kwietnia 2012 r., zarzucając zaskarżonemu postanowieniu o kosztach naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 108 i art. 13 § 2 k.p.c. przez błędne przyjęcie, iż pomimo wygrania postępowania zażaleniowego przez wierzyciela przyznane zostały od niego koszty postępowania na rzecz dłużnika. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i zasądzenie na rzecz wierzyciela kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na zażalenie dłużnik wniósł o oddalenie zażalenia i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie wierzyciela jest wniesione na podstawie art. 394¹ k.p.c. Przepis ten, w brzmieniu obowiązującym do dnia 2 maja 2012 r. stanowił w § 1, że zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną oraz skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia i na postanowienie co do kosztów procesu,

które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji. Według § 2 powołanego artykułu, w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna, zażalenie przysługuje także na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, z wyjątkiem postanowień, o których mowa w art. 398¹ k.p.c., a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji.

Treść powołanych przepisów oraz ich umiejscowienie w kodeksie postępowania cywilnego wskazuje na zamiar ustawodawcy umożliwienia stronie zwrócenia się do Sądu Najwyższego poprzez zażalenie o zbadanie prawidłowości konkretnych rozstrzygnięć sądu drugiej instancji, zapadłych w procesie jako postępowaniu rozpoznawczym (część pierwsza, księga pierwsza, tytuł VI, dział V, rozdział 2). Zgodnie z art. 13 § 2 k.p.c. przepisy o procesie stosuje się odpowiednio do innych rodzajów postępowań unormowanych w kodeksie, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

W rozpoznawanej sprawie chodzi o zażalenie wniesione w konsekwencji prowadzonego postępowania egzekucyjnego (w przedmiocie skargi na czynności komornika). Należy więc rozważyć, czy art. 394¹ k.p.c. może być odpowiednio stosowany w postępowaniu egzekucyjnym, jako że jest ono unormowane w części trzeciej kodeksu postępowania cywilnego. Wymaga odpowiedzi pytanie, czy „odpowiednie zastosowanie” miałyby oznaczać w tym wypadku, że art. 394¹ k.p.c. zastosuje się bezpośrednio, czy też dopiero po uwzględnieniu różnic między postępowaniem rozpoznawczym a egzekucyjnym ze względu na ich istotę, konstrukcję prawną i odrębności, czy też nawet odpowiednie zastosowanie powołanego przepisu z tych właśnie względów oraz mając na uwadze przepisy szczególne okaże się pozbawione podstaw. W orzecznictwie uważa się, że odpowiednie zastosowanie przepisu oznacza w szczególności niezbędną adaptację normy prawnej do zasadniczych celów danego postępowania, uwzględniając jego charakter i różnice z uregulowaniem, w którym ta norma występuje (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 15 września 1995 r., III CZP 110/95, OSNC 1995, nr 12, poz. 177; postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2011 r., I CZ 127/10 i z dnia 9 listopada 2011 r., II CZ 91/11). Kierując się tymi wskazówkami należy zauważyć, że kwestia zaskarżania

postanowień sądu wydanych w postępowaniu egzekucyjnym ma własne uregulowanie w art. 767⁴ k.p.c., umieszczonym wśród przepisów ogólnych tego postępowania. Z obecnego brzmienia powołanego artykułu wynika, że po pierwsze, zażalenie przysługuje tylko w wypadkach wskazanych w ustawie (§ 1), a po drugie, wyłączona jest skarga kasacyjna na postanowienie sądu drugiej instancji wydane po rozpoznaniu zażalenia oraz w sprawach egzekucyjnych nie przysługuje skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (§ 2 i § 3). Istota przytoczonej regulacji prowadzi do wniosku, że wobec ustawowych ograniczeń wnoszenia podstawowych, a o wyjątkowym charakterze środków zaskarżenia do Sądu Najwyższego oraz ograniczenia zażalenia w postępowaniu egzekucyjnym do wypadków wskazanych w ustawie, nie ma żadnych podstaw do odpowiedniego stosowania w tym postępowaniu przepisu szczególnego, jakim jest art. 394¹ k.p.c. Przepis ten stanowiący o konkretnych, ważkich okolicznościach, w których przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego winien być interpretowany wąsko, zgodnie z pozycją ustrojową i konstytucyjną Sądu Najwyższego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2011 r., I CZ 127/10). Z tych przyczyn art. 394¹ § 2 k.p.c. nie ma zastosowania do zaskarżania postanowień sądu drugiej instancji w postępowaniu egzekucyjnym, a więc na podstawie tego przepisu w tym postępowaniu nie przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2011 r., II CZ 91/11, z dnia 14 marca 2012 r., II CZ 188/11 i z dnia 19 kwietnia 2012 r., IV CZ 153/11).

Mając to na uwadze na podstawie art. 373 w związku z art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. należało zażalenie odrzucić, odmawiając jednocześnie dłużnikowi zasądzenia kosztów postępowania zażaleniowego ze względu na treść odpowiedzi na zażalenie i zawarte w niej wnioski.